Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22.
Scrisorî nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!

Birourile de anunciuri:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmondu pe o colonă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicarî mai dese după tarifă şi învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banî.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unu anu 40 franci, pe şése lunĭ 20 franci, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anu 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casa: Pe unu anu 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtu şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 155. Braşovŭ, Vinerĭ 15 (27) Iulie 1888.

Braşovŭ, 14 Iulie st. v. 1888.

Este o apariţiune îngrijitore, că foile rusescĭ în urma întrevederei împăraţilorŭ portă unŭ limbagiu forte aspru şi duşmănosŭ în contra Austro-Ungariei, dér ceea ce bate mai multŭ la ochĭ este că atacurile lorŭ mai nouĕ suntŭ îndreptate cu deosebire în contra Ungariei şi a Maghiarilorŭ.

In faţa acestei apariţiunĭ se nasce întrebarea, că óre resultatele întrevederii inspiră pressei rusescĭ acéstă atitudine, orĭ că ele urmărescŭ numai scopulŭ de a intimida cercurile influente politice din Austro-Ungaria?

Resultatele întrevederii nefiindŭ cunoscute, rĕmâne ca evenimintele cele mai apropiate sĕ ne deslucéscă asupra luĭ. Dér într'unŭ punctŭ vedemŭ deja de acum o deplină conglăsuire între pressa rusécă şi pressa oficiósă germană, în ceea ce privesce adecă delăturarea principelui Ferdinand alŭ Bulgariei, a „oficerului ungurescŭ“, cum îlŭ numescŭ în batjocură foile rusescĭ.

Atacurile vehemente ale pressei rusescĭ póte au menirea de-a semnala direcţiunea nouei acţiunĭ în Bulgaria, care se va începe cu gonirea din ţéră a prinţului de Koburg. Orĭ cum ar fi însĕ, ele suntŭ forte semnificative pentru modulŭ cum înţelegŭ Ruşii apropiarea de Germania.

Câtŭ de înverşunaţĭ suntŭ Ruşii asupra Ungariei dovedesce unŭ articulŭ mai nou publicatŭ de „Novoie Vremia“. După ce susţine, că politicii vienesi, cu tóte asigurările oficioşilorŭ din Berlinŭ asupra urmărilorŭ întrevederii, se temŭ de-o surprindere şi că de aceea pretindŭ dela Germania ca sĕ facă presiune asupra Rusiei, numita fóiă atacă pe Maghiarĭ, despre carĭ ḑice că suntŭ nisce „şoviniştĭ nebunĭ“ pentru carĭ realitatea nu mai esistă, şi le imputâ că au scrisŭ în momentele de faţă nisce articulĭ provocătorĭ, susţiindŭ că ei nu se vorŭ abate nicĭdecum dela programa lorŭ orientală ş. a.

Faţă cu atacurile pasionate ale pressei rusescĭ este de interesŭ a cunósce părerea ce domnesce aḑĭ în cercurile oficióse ungurescĭ asupra resultatelorŭ posibile ale întrevederii din Petersburgŭ.

„Infocaţĭ cum suntŭ — ḑice „Pester Lloyd“ — cei din Petersburgŭ vorŭ sĕ escompteze în modŭ înfocatŭ visita împĕratului germanŭ. Pentr'unŭ intermezzo de curtoasiă personală, după care va avé sĕ urmeze érăşi inimiciţia de mai înainte, n'au înţelegere în originalitatea lorŭ brutală şi astfeliu conteză la aceea, că prinţulŭ Wilhelm „va sprijini chiar şi în contra voinţei prinţului de Bismark planurile Rusiei în peninsula balcanică.“ E superflu de a mai spune că acésta presupunere nu e nicĭdecum admisibilă.“

„Fóia guvernului ungurescŭ încheiă articululŭ sĕu din vorbă cu următórele observărĭ:

„Orĭ cum se vorŭ face combinaţiunile, mai estinsŭ orĭ mai restrînsŭ, douĕ momente relative resultă în orĭ-ce casŭ: imposibilitatea ca Rusia sĕ renunţe la planurile sale orientale, şi imposibilitatea politică şi morală, ca Germania de dragulŭ vecinului sĕu rusŭ sĕ se lapede de alianţele sale“.

„Décă cu tóte aceste — adauge „P. Lloyd“ — întrevederea împĕraţilorŭ a dobênditŭ în vre-o direcţiune órecare unŭ resultatŭ, acésta nu o scimŭ. Dér una scimŭ sigurŭ, că adecă Austro-Ungaria cu totă fidelitatea de aliată şi cu totŭ devotamentulŭ pentru amiciţia cu Germania hotăresce ea singură asupra sórtei sale şi că în nicĭ o împrejurare nu se póte depărta nicĭ câtŭ negru sub unghiă de principiile solemnelŭ proclamate a acelei politice orientale, care este totodată politica orientală a Europei“.

Întrevederea împĕraţilorŭ abia s'a terminatŭ şi étă că şi iesŭ din nou la ivélă marile contrasturĭ, ce diviséză aḑĭ politica statelorŭ europene.

Turcia şi Bulgaria.

După cum era de aşteptatŭ, Pórta a cerutŭ guvernului bulgarŭ esplicaţiunĭ asupra *actului arbitrarŭ privitoră la calea ferată Bellova-Vacarel*. Insărcinatulŭ de afacerĭ alŭ comisariatului turcŭ din Sofia, Onik-Effendi, a primitŭ ordinulŭ de a remite d-nului Stransky o notă verbală, în care guvernulŭ otomanŭ observă Bulgarilorŭ, că iau o rĕspundere grea printr'o procedere aşa de necorectă; că sublima Pórtă nu crede că luarea în posesiune a liniei s'ar fi făcutŭ în modulŭ relatatŭ de funcţionarii d-lui Vitalis şi că ea cere dela guvernulŭ bulgarŭ sĕ-i dea esplicaţiunĭ.

Afară de acésta Onik-Effendi a mai fostŭ însărcinatŭ sĕ declare miniştrilorŭ principatului vasalŭ, *că pacienţa Maj. Sale imperiale Sultanulŭ-Suzeranŭ s'a sleitŭ*; că Sultanulŭ a tractatŭ pe Bulgarĭ cu bunăvoinţă şi indulgenţă fără semĕnŭ, şi ei abuséză şi décă vorŭ continua astfelŭ, s'ar puté lesne sĕ se rupă córda deja prea întinsă.

D. Stransky a luatŭ actŭ de acéstă notă şi a comunicat'o colegilorŭ sĕi. Cabinetulŭ, impresionatŭ de protestările turcescĭ, a pretextatŭ necesitatea de a protege staţiunile liniei Vakarel-Bellova contra tâlharilorŭ. S'au datŭ esplicaţiunĭ în acestŭ sensŭ lui Onik-Effendi şi doctorulŭ Vulkovicĭ (agentulŭ bulgarŭ în Constantinopolŭ) a fostŭ însărcinatŭ sĕ le repete Porţii.

Rĕspunsul ministerialŭ adauge: „Dér fiindcă guvernulŭ bulgarŭ s'a vĕḑutŭ forţatŭ sĕ ocupe militaresce linia, elŭ vre sĕ o esploateze până în momentulŭ când cestiunea esploatării va fi definitivŭ tranşată“.

Se vede că d. Stambulov şi colegii sĕi conteză pe inerţia şi nehotărîrea Turcilorŭ şi suntŭ convinşĭ, că Pórta şi Sultanulŭ se vorŭ mulţămi cu esplicaţiunile date. In cercurile diplomate din Sofia se crede, că afacerea se va puté termina în modŭ fericitŭ pentru Bulgarĭ, décă împĕraţii la Petersburg vorŭ crede de cuviinţă sĕ evite a vorbi despre afacerile bulgare. Insĕ de altă parte ea ar puté avé urmărĭ incalculabile atâtŭ pentru ministeriulŭ Stambulov, câtŭ şi pentru întregulŭ regimŭ actualŭ, décă cele douĕ Puterĭ nordice vorŭ voi sĕ caute unŭ pretextŭ spre a pune érăşĭ pe tapetŭ cestiunea bulgară.

In acéstă afacere se mai anunţă din Constantinopolŭ cu data 23 Iulie: Cestiunea secvestrării liniei de juncţiune Vacarel-Bellovo continuă a ocupa pe Pórtă şi opiniunea publică. Cu tóte îngăduirile repetate şi pretestările de credinţă şi de devotamentŭ ale guvernului bulgarŭ, se pare în generalŭ că Pórta se îndoiesce de sinceritatea sa, cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ în acelaşŭ timpŭ Bulgarii stăruiescŭ forte multŭ pe lângă guvernulŭ otomanŭ pentru a obţine exploatarea drumului de ferŭ în litigiu, în aceleaşĭ condiţiunĭ ca Compania Vitalis. De altmintrelea se vorŭ cunósce aḑĭ adevĕratele intenţiunĭ ale Bulgarilorŭ, căcĭ unŭ inginerŭ alŭ companiei de legare a plecatŭ Joi pentru a relua în stăpânire linia în urma declaraţiunii Bulgariei, că ea nu o luase în posesiune.

Pare sigurŭ, că Pórta nu va ceda şi că nu va recurge la mĕsurĭ de rigóre, dér e posibilŭ ca ea sĕ useze de represalii şi sĕ-şĭ asigure astfeliu o largă compensaţiune.

Călĕtoria prin Francia a preşedintelui Carnot.

D. *Carnot*, preşedintele republicei francese, s'a reîntorsŭ din escursiunea sa din Dauphiné în Parisŭ. Timpulŭ petrecutŭ de Carnot în aceste ţinuturĭ ale Franciei va avé probabilŭ cele mai bune urmărĭ pentru Republică. Ca şefŭ alŭ statului, a sciutŭ sĕ-şĭ câştige inimile tuturorŭ, chiarŭ şi corespondentulŭ lui „Figaro“ e constrînsŭ de a susţine, că călĕtoriile lui Carnot suntŭ forte periculóse pentru conservativĭ.

„Preşedintele de astăḑĭ“, ḑice raportorulŭ lui „Figaro“ „tace cu corectitatea, iubirea, cu blândeţea ce-o arată asupra fiăcăruia, chiar şi asupra preoţimei, mai multŭ pentru republică ca toţĭ miniştrii, senatorii şi deputaţii la olaltă.

Societatea căilorŭ ferate nu scie ce se mai încépă ca sĕ transporteze pe călĕtorĭ. Ea espediază în totă ḑiua mai multŭ de dece miĭ de persóne, şi mulţĭ suntŭ carĭ vinŭ aicĭ cu trăsurĭ ér' alţiĭ pe josŭ.“ Cu órecare mulţumire póte esclama şi Temps“: „Călĕtoria lui Carnot a folositŭ Republicei“! Cele mai multe ḑiare republicane susţinŭ acéstă aserţiune şi numai Rochefort e de altă părere, fiindŭ că elŭ zugrăvesce în „Intransigeant“ pe preşedintele Republicei ca „prisonierŭ alŭ lui Ferry.“

Popularitatea lui Boulanger în scădere.

In 22 Iulie a. c. s'a făcutŭ în departamentulŭ Ardêche în Francia o însemnată alegere. Generalulŭ Boulanger a voitŭ, precum scim, ca sĕ facă a fi alesŭ în departamentulŭ Ardêche inaugurândŭ astfelŭ o mişcare plebiscitară în favórea sa.

Ce a primitŭ generalulŭ în duelulŭ cu Floquet s'a vindecatŭ, dér popularitatea lui în timpulŭ din urmă a începutŭ sĕ scadă în modŭ însemnatŭ.

La alegerea din 22 Iulie a. c. în Ardêche oportunistulŭ Beaussier fŭ alesŭ cu 42.000 de voturĭ, în vreme ce Boulanger a avutŭ numai 25,000. Acest resultatŭ a fostŭ de prevĕḑutŭ, fiindcă misionarii lui Boulanger din tóte părţile fură alungaţĭ cu înjurăturĭ şi cu ruşine de cătră poporaţiunea din Ardêche. Décă generalulŭ Boulanger totuşĭ a avutŭ 25,000 de voturĭ, asta împrejurare se ascrie Bonapartiştilorŭ şi Royaliştilorŭ, carĭ ţinéu cu elŭ. Afară de „Intransigeant,“ „La Presse“ şi „Cocarde,“ singurile foi carĭ s'au întrepusŭ pentru Boulanger, candidatura lui fŭ sprijinită şi de „Gaulois“ bonapartistica fóie de boulevard. Cea mai simţitóre pagubă au suferit'o Boulanger negreşitŭ prin aceea, că „Lanterna“ lui Rochefort l'a părăsitŭ.

O altă causă care a contribuitŭ la desastrulŭ electoralŭ alŭ lui Boulanger a fostŭ şi primirea entusiastă, ce s'a făcutŭ preşedintelui republicei *Carnot* în Dnuphiné.

Acum se anunţă, că generalulŭ Boulanger îşĭ va pune candidatura de deputatŭ în departamentulŭ Somme pentru alegerea dela 19 Augustŭ.

Germania şi Rusia.

„*Moskovskija Wiedomosti*“ scrie într'unŭ nou articulŭ asupra întrevederei împĕraţilorŭ între altele:

„Dela Rusia şi Germania depinde aprope esclusivŭ, ca sĕ conducă evenimentele astfeliu, încâtŭ pacea şi echilibrulŭ politicŭ alŭ Europei sĕ fiă asigurată. Décă între Rusia şi Germania s'ar restabili o înţelegere sinceră şi strînsă, acésta ar fi o garanţiă, că tóte cestiunile actuale neresolvate, chiar şi acelea, carĭ s'ar ivi în viitorŭ, arŭ primi o fericită soluţiune fără a se vĕtĕma pacea sĕu a se aduce jertfe nefolositóre. Conducătorii rĕsponsabilĭ ai politicei esteriore germane şi rusescĭ trebue sĕ védă acésta şi de aceea nu vorŭ lăsa nefolosită favorabila ocasiune, ce li-se oferă acum de a se înţelege.

Capitala întrebare a momentului este, décă Germania e sinceră faţă cu Rusia. Celŭ mai importantŭ lucru este de-ocamdată stabilirea principiului stimei şi a încrederei reciproce. După acésta cestiunea soluţiunilorŭ singuratice va veni de sine. Asigurările de sinceritate din partea Germaniei vorŭ trebui sĕ se probeze imediatŭ şi prima încercare va privi, probabilŭ, cestiunea bulgară. Posiţiunea ce o va ocupa Germania faţă cu cestiunea bulgară va fi unŭ mĕsurarŭ pentru sinceritatea şi intenţiunile sale.

Stările ce domnescŭ aḑĭ în Bulgaria s'au născutŭ în periodulŭ lipsei de sincerităţĭ a Germaniei faţă cu Rusia, şi anarchia bulgară ar înceta de sine, décă causa ei principală — nesinceritatea Germaniei — ar dispăré. Dér cu cestiunea bulgară, relativŭ neînsemnată, nu va fi de ajunsŭ. Delăturarea prinţului de Coburgŭ nu va puté şterge şi îndrepta totŭ ce a suferitŭ Rusia, graţiă politicei greşite ce a urmat'o până acum Germania. Pentru Germania nu numai cestiunea bulgară, ci întrega cestiune a Orientului nu are interesŭ. Ceea ce ea va trebui sĕ facă pentru soluţiunea cestiunei bulgare nu este în fondŭ nimicŭ; ea trebue sĕ declare numai, că se reîntórce la deplina pâzire a tractatelorŭ şi trebue sĕ dojenéscă pe aliaţii sĕi sis-

teze vătĕmările tractatelorŭ internaţionale subsemnate de ei.

Cu unŭ cuvêntŭ, Germania trebue, conformŭ declarării împĕratului Wilhelm II, sĕ păzéscă „cu fidelitate germană“ nu numai tractatele nouĕ, ci şi cele de mai nainte şi cestiunea bulgară se va resolva atuncĭ de sine. Apoi va trebui sĕ se stabiléscă o înţelegere între Rusia şi Germania şi cu privire la cestiunile economice, unde Germania póte dovedi asemenea sinceritatea sa de a şterge urmările stricăciose ale politicei sale duşmănóse Rusiei.

Rusia, încheiă „Wiedomosti,“ speréză şi aştéptă asemenĭ urmărĭ dela întrevedere, carĭ sĕ o convingă, că politica Germaniei faţă cu Rusia s'a schimbatŭ în adevĕrŭ.

SCIRILE DILEI.

Principesa de corónă *Stefania* în călĕtoria ei a cercetatŭ în 21 l. c. Şemnitzulŭ, dimpreună cu minele ce se află în acea localitate. Alteţei Sale i s'a făcutŭ o primire strălucită. La plecare în 22 l. c. era adunatŭ o mulţime de poporŭ la gară. In trecerea principesei prin băile din Tatra şi prin Kralovan inteligenţa de acolo a primit'o sĕrbătoresce. Principesa de corónă dimpreună cu familia prinţului Coburg se duce şi la castelulŭ de vênătore Puszta-mező. Alteţa sa va ajunge în 24 Iulie în Viena.

* *

Erĭ, 25 l. c., fişpanulŭ Huniădórei George Pogany şi viceşpanulŭ Coloman Barcsay din Deva merseră preste Petroşenĭ pe muntele „Poiana muerii“, ca sĕ se întâlnéscă cu comisiunea comitatensă din Sibiiu spre a termina regularea graniţei de acolo. Comisiunea comitatului Huniădórei cu concursulŭ solgăbirĕului Iulius Kapcza va lucra pe terenulŭ cercului Orăştiei numai pe o distanţă de câţiva chilometri, ér de aicĭ se începe raionulŭ solgăbirĕului Arthur Hollaky din Petroşenĭ alŭ cărui cercŭ are o mare întindere la graniţa României.

* *

Regele României a primitŭ din partea Maiestăţii Sale monarchului nostru o scrisóre, prin care'i notifică, că A. S. I. şi R. *archiducesa Maria*, soţia archiducelui *Carol Salvatori*, a datŭ nascere unui principe.

* *

Cetimŭ în „Epoca“, că d-lŭ generalŭ *St. Pencovicĭ* a fostŭ decoratŭ cu *Crucea de mare oficerŭ alŭ ordinului Franciscŭ Iosifŭ*. Se scie că d. Pencovicĭ este delegatulŭ României pe lângă comisia însărcinată cu delimitarea graniţelorŭ.

* *

Regele şi Regina României plécă în sĕptĕmâna acésta în străinătate spre a-şĭ căuta de sănĕtate. *Regele Carolŭ* va merge la *Graefenberg* în Silesia austriacă sĕ urmeze o cură de hidroterapiă, în timpŭ de trei sĕptĕmânĭ, ér regina *Elisaveta* se duce la *Sylt*, o insulă dela cóstele Danimarcei, situată pe o stâncă enormă de granitŭ. Acéstă staţiune balneară e visitată de puţinĭ óspeţĭ. In anulŭ trecutŭ a fostŭ visitată de Regina Danimarcei. Sylt are renume în Danimarca pentru legendele sale; între altele se dice, că prinţulŭ Hamlet ar fi petrecutŭ acolo doi anĭ de dile. M. S. Regina României va face o cură de băi de mare, care va dura asemenea 3 sĕptĕmânĭ. Dela Oldenburg — spune „Epoca“ — suveranii se vorŭ despărţi, urmându-şĭ fiecare drumulŭ spre localitatea alésă. La frunzaria danesă regina se va întâlni cu mama sa principesa de Wied, care o va însoţi de asemenea spre Sylt. Regina va fi însoţită de d. generalŭ Grecianu şi de dama ei de onóre, d-şóra Davila. Regele va lua ca adjutantŭ pe d. C. Odobescu şi va fi însoţitŭ şi de d-rulŭ Teodori, care i-a prescrisŭ cura, ce se duce sĕ facă. Se mai dice că Regele şi Regina vorŭ călĕtori incognito sub numele de conte şi contesa de Vrancea. In absenţa Maiestăţii Sale, consiliulŭ de ministri va fi autorisatŭ sĕ facă nominaţiunile sub reserva aprobării ulteriore a Regelui.

* *

„Românulŭ“ ne spune, că D-lŭ *M. Kogălniceanu* e deplinŭ restauratŭ. Preste câte-va dile va pleca din Marienbad la Constanţa, unde va petrece restulŭ verei.

* *

Ni-se comunică din Graz, că d-lŭ *Augustinŭ Frăţilă* a obţinutŭ, în 23 Iulie a. c., diploma de doctorŭ *în filosofiă* la universitatea de acolo. D-lŭ Frăţilă este născutŭ în comuna Tûrŭ de lângă Blaşŭ.

* *

Din Betlenŭ ni-se comunică, că balulŭ românescŭ ce s'a datŭ acolo în 22 Iulie st. n. a reuşitŭ forte bine. Unŭ publicŭ alesŭ a luatŭ parte la acestŭ balŭ şi *costumurile naţionale au preponderatŭ*. Societatea a fostŭ animată. Venitulŭ curatŭ alŭ petrecerei e îmbucurătorŭ.

* *

„Românulŭ“ scrie, că comisiunea medicală însărcinată de a constata starea mentală a lui *Preda Fântânaru*, despre care scimŭ, că a împuşcatŭ în feréstra palatului regalŭ, s'a pronunţatŭ unanimŭ, că Preda nu este responsabilŭ de faptele sale.

* *

Unŭ tinerŭ francesŭ, d-lŭ Gustave *Launégrace*, stabilitŭ în Braşovŭ (Strada Scheilorŭ Nr. 113), doresce a da lecţiunĭ de conversaţiă în limba francesă.

Rachiulŭ şi tăbaculŭ.

Rachiulŭ se va scumpi. In urma dispoşiţiunilorŭ nouei legĭ privitóre la darea pe spirtŭ, preţulŭ unui litru de rachiu (vinarsŭ) se va urca cu 7—8 cr. Mai adaugemŭ la acésta abusurile la carĭ ne putemŭ aştepta cu siguritate din partea cârciumarilorŭ dela sate, mai alesŭ a jidovilorŭ, carĭ nu vorŭ întârdia a profita de noua lege pentru a urca preţulŭ beuturilorŭ mai multŭ de cum concede legea. Aşa au făcutŭ ei şi cu ocasiunea scumpirei tăbacului. Tăbaculŭ ordinarŭ de pipă *la aparinţă* nu s'a scumpitŭ, pentru că preţulŭ pachetelorŭ a rĕmasŭ acelaşŭ, numai câtŭ *pachetele suntŭ mai micĭ*. Cu tóte acestea, după cum cetimŭ în „Kolozsvar“, s'au aflatŭ unii cârciumarĭ dela sate, carĭ vêndŭ pachetele de tăbacu ordinarŭ mai scump de cum este preţulŭ lorŭ. Poporulŭ adecă a auditŭ ceva despre noua lege privitóre la urcarea preţului pe tăbacŭ şi împrejurarea acésta i-se oferă cârciumarilorŭ dela sate bună ocasiune pentru a despoia pe poporŭ, urcândŭ în modŭ arbitrarŭ şi preţulŭ tăbacului neurcatŭ de lege.

Décă asemenĭ abusurĭ s'au ivitŭ cu ocasiunea scumpirei tutunului, cu atâtŭ mai virtosŭ ne putemŭ ascepta la acésta cu ocasiunea scumpirei rachiului.

Tóte acestea împovărărĭ ale poporului, făcute câtŭ cu lege, câtŭ fără lege, ilŭ facŭ pe „Kolozsvar“ sĕ pună pe gândurĭ seriose. Nu de aceea se arată fóia unguréscă îngrijată, pentru că se îngreunéză traiulŭ de până acuma alŭ poporului, ci se teme, că acéstă împrejurare *va servi conducĕtorilorŭ poporului românescŭ, din Ardealŭ mai virtosŭ, ca pretestŭ binevenitŭ pentru a însцena agitaţiunĭ de caracterŭ politicŭ.* Din causa acésta fóia bugetară „K-r.“, în articululŭ sĕu de fondŭ dela 24 Iulie, atrage atenţiunea autorităţilorŭ unguresci asupra acestei împrejurărĭ şi cere dela ele sĕ fiă cu mare precauţiune atuncĭ, când se va pune în praxă legea pentru scumpirea rachiului, ca de o parte sĕ nu se nască agitaţiunĭ în poporŭ, ér de altă parte arendatorii sĕ nu abuseze.

Nu póte fi lucru mai firescŭ, decât ca poporaţiunea sătéscă sĕ fiă nemulţămită din causa urcării preţului spirtuóselorŭ, şi acésta fără deosebire de naţionalitate. Cu atâtŭ mai stranie apare maniera reptilei din Cluşiu, care voiesce de pe acuma sĕ esploateze eventualele semne de nemulţămire în contra pretinşilorŭ „agitatorĭ românĭ,“ de carĭ în casulŭ de faţă nu e nicĭ cea mai mică lipsă.

Intêmplărĭ diferite.

O femeiă sĕracă din Husmuzĕu, comitatulŭ Cojocnei, avea patru copii bolnavĭ, dintre carĭ cea mai în vêrstă era o copilă idiotă, ceilalţĭ trei, dintre carĭ doi gemenĭ, erau epilepticĭ (bóla rea). Doi din acestĭ copii muriră şi nimenĭ nu considera astă împrejurare ca o minune. In una din dile după înmormêntare, reîntorcêndu-se ţeranca dela câmpŭ, află pe fiica ei idiotă tremurândŭ în curte. Michailŭ, micul ei fiu, nu era nicăirĭ. Ingrozita mamă întrebă de copilulŭ ei şi fata-i rĕspunse: „Elŭ e în casă şi va muri ca şi ceilalţĭ.“ Ţeranca se repedi ţipândŭ în casă unde îşĭ află pe fiulŭ ei zăcêndŭ mortŭ în patŭ. La gâtŭ se vedeau clarŭ urmele uciderei. Fiica denunţă îndată înfricoşata ei faptă şi dise: „Tata, ce a muritŭ, mi-s'a arĕtatŭ în visŭ şi mĭ-a poruncitŭ ca sĕ-i trimetŭ lui copiii. Pe doi i-am trimisŭ deja şi acum şi pe alŭ treilea.“ Nemângăiata mamă cădu josŭ leşinată. Judecătoria de cercŭ a şi pornitŭ o cercetare şi a datŭ ordinŭ ca sĕ se desgrópe cei doi copii ai nenorocitei femei.

Sugrumată de şerpe. Forestierulŭ superiorŭ din Klumetz (Boemia) avea doi copii, unŭ fiiu în vêrstă de 7 anĭ şi o copilă de 5 anĭ. Sburdalnicii băeţĭ mergêndŭ în pĕdure sĕ culégă afine, nu departe de casa forestieră, vĕdură mişcându-se în érbă o viperă mare. Copilulŭ aruncă cu pietrii asupra viperei şi o luă apoi la fugă. Vipera iritată se repedi asupra copilei, care cuprinsă fiindŭ de spaimă nu putŭ fugi, şi încolăcindu-se în jurulŭ gâtului ei o sugrumă. Câte-va minute după aceea, când tatălŭ eşi ca sĕ dea ajutorŭ fiicei sale, o găsi mórtă. Vipera fù omorîtă şi trimisă museului din Praga.

Literatură.

Braşovŭ, 13 (25) Iulie a. c.

Domnule Redactorŭ! In luna Aprilie anulŭ acesta, după o cugetare de mai mulţĭ anĭ asupra învĕţământului ce trebue sĕ'şĭ apropie Românulŭ, orĭ unde s'ar afla elŭ şi mai cu sémă pentru noi cei din ţéra Românéscă, unde planulŭ învĕţământului nu e tocmai bine determinatŭ, am datŭ publicităţiĭ *unŭ Sistemŭ de învĕţĕmêntŭ românescŭ*, pe care am avutŭ onóre sĕ vi'lŭ înaintezŭ şi D-vóstre care aţĭ şi binevoitŭ atuncĭ a face menţiune despre apariţia lui.

Cestiunea ce desfăşurŭ în lucrarea de care facŭ menţiune, mai susŭ fiindŭ de interesŭ generalŭ, aşŭ dori sĕ fie multŭ discutată, décă se póte de întréga naţiune română, după cum chiar menţionezŭ în citata lucrare.

Intr'unŭ diarŭ ce apare în oraşulŭ D-v. cu numele *„Scóla şi Familia“*, unŭ domnŭ D. într'unŭ numĕrŭ apărutŭ în luna Maiu, mĭ-a făcutŭ onórea d'a resfoi broşura, şi preocupatŭ, se vede,

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Societatea pentru învĕţătura poporului românŭ.

Frumósa şi folositórea instituţiune a Societăţii pentru învĕţătura poporului românŭ, cu reşedinţa în Bucurescĭ, a avutŭ în 26 Iunie st. v. 1888 o di de sĕrbătóre, fiindŭ împărţirea premielorŭ la elevii scólelorŭ societăţii. A asistatŭ la acéstă serbare primarulŭ capitalei şi unŭ numerosŭ şi alesŭ publicŭ. După mai multe cântărĭ ale corului scólelorŭ societăţii, şi după ce mai mulţĭ elevĭ au salutatŭ în poesii pe profesorii lorŭ, distinsulŭ literatŭ, d-lŭ *George Misailă*, a rostitŭ unŭ frumosŭ şi însufleţitorŭ discursŭ.

După ce a arĕtatŭ mulţămirile din partea comitetului, care lucră necurmatŭ la ridicarea şi întemeiarea acestei societăţĭ, şi după ce a salutatŭ pe d-lŭ primarŭ alŭ capitalei, că a venitŭ sĕ asiste la solemnitate, d-lŭ *Misailă* a continuatŭ astfelŭ:

Domnilorŭ şi Domnelorŭ!

Cu ajutorulŭ lui D-deu, cu sprijinulŭ guvernului şi concursulŭ bine-voitorŭ alŭ societarilorŭ şi generoşilorŭ donatorĭ. Instituţiunea acésta, eminentŭ civilisatóre, eminentŭ binefăcĕtóre, întră în alŭ 23-lea anŭ alŭ esistenţeĭ sale. Rôdele ce a datŭ ea suntŭ vĕdite, suntŭ cei 256 învĕţătorĭ, în carĭ întră şi cei ce iesŭ anulŭ acesta, suntŭ tóte frumósele resultate pe carĭ le-aţĭ auditŭ în darea de sémă a d-lui directorŭ.

Aceştĭ normaliştĭ suntŭ iniţiaţĭ în timpŭ de doi anĭ, în învĕţământulŭ pedagogicŭ practicŭ, prin scóla primară a societăţii.

Disei, că bine-făcĕtorŭ şi românescŭ este scopulŭ acestei societăţĭ. In adevĕrŭ, décă nu a da statului suma de învĕţătorĭ sătescĭ, ci numai a învĕţa pe copiii sĕracĭ carte, ar fi scopulŭ acestei societăţĭ, încă ar fi destulŭ.

Căcĭ, după cum se striga în deşertŭ încă della 1844 de cei ce cereau scóle săteştĭ, în fiinţă, ér nu pe hârtie:

A sci ceti, a scrie şi a socoti, a cunósce datoriile ce légă pe omŭ de omŭ, în societate şi către stăpânire, suntŭ lucrurĭ de întâia trebuinţă.

Suntŭ lucrurĭ de întâia trebuinţă nu pentru că ne place a le numi astfelŭ, dér pentru că omulŭ póte trage din ele folóse materiale şi intelectuale. Ele suntŭ pîrghia prin care omulŭ lucréză asupra memoriei, înţelegerei şi imaginaţiunei, carĭ suntŭ cele trei facultăţĭ radicale ale omului. — Omulŭ care scie sĕ socotéscă póte ţine o carte de veniturĭ şi cheltuelĭ; îşĭ póte cumpĕta poftele şi póte duce o viéţă neînglodit判 în datoriă şi se póte mări cifra colónei de veniturĭ etc. *)

Unŭ oratorŭ de gloriósă memoriă dice într'unŭ raportŭ dela 6 Florialŭ anulŭ X alŭ primei republice francese: „Cerŭ ca una din cărţile ce se vorŭ da în mânile copiilorŭ dela ţéră, sĕ le arate cunoscinţe agricole, nu voi dice folositóre, dér neaparate. Orecare icóne, scóse pe tiparŭ de lemnŭ, în capulŭ fiecăreĭ lecţii ar pironi băgarea lorŭ de sémă. Stampe de câte 10 centime, puse pe păreţii scólelorŭ, li-ar înfăţişa celŭ mai bunŭ plugŭ, grânele cele mai cuviincióse, unŭ copacŭ roditorŭ bine tăiatŭ, unŭ stupŭ bunŭ, şi celelalte.

Aceste cuvinte, dise la 1791 pentru Francia, care este o naţiune manufacturială şi agricolă totodată, se aplică cu atâtŭ mai multŭ la noi, carĭ suntemŭ încă forte departe de unde era Francia la 1791. Tocmai pentru aceea, şcola sătéscă şi cetirea cărţilorŭ bune va desvolta inteliginţa sĕtênului nostru. Ilŭ va face sĕ se gândéscă la îmbunĕtăţirĭ şi întreprinderĭ ce 'i-arŭ întări buna stare materială. Invĕţătura, dice D. I. G., ca mijlocŭ de îmbunĕtăţire materială, morală şi intelectuală, este astădĭ unŭ principiu primitŭ de tótă lumea. Invĕţătura, în resumatŭ, face pre ómenĭ mai bunĭ şi mai deşteptĭ, îi animă, îi îmbunĕtăţesce şi le ascute mintea.

Adăugêndŭ la învĕţăturile de mai susŭ cunoscinţe despre dreptulŭ administrativŭ, facerea contractelorŭ, chipulŭ de a ţine o carte de cheltuielĭ, veniturĭ, idei despre istoria patriei, idei sănĕtóse despre religiune, ţĕranulŭ primesce o învĕţătură destulă pentru comerciulŭ vieţei lui.

Aceste au fostŭ visurile celorŭ, carĭ înainte de 1866 luptau pentru întroducerea învĕţământului sătescŭ.

Aicĭ au ţintitŭ în 1838 Alexandru Ghica, Domnulŭ Valachiei şi Grigore Ghica, Domnulŭ Moldovei la 1851, când ambii au pusŭ temeliile învĕţământului sătescŭ, care a luatŭ o mai sistematică desvoltare prin aplicarea legii şcolare din 1864. Aci au ţintitŭ şi acei ce în 1866 au întemeiatŭ societatea acésta, a *Invĕţăturei Poporului Românŭ*. Mare şi mântuitóre instituţiune, în adevĕrŭ, a creatŭ acea adunare de bărbaţĭ politicĭ şi liberalĭ din tóte clasele societăţeĭ române, întruniţĭ, fără nicĭ o tendinţă alta, decâtŭ *a pune base unuĭ adevĕratŭ învĕţămêntŭ poporalŭ şi românescŭ*. Décă aşŭ vré o mândriă în viéţa mea, este aceea că am colaboratŭ cu dênşii şi, în modesta mea putere, am continuatŭ a merge

*) Ionŭ Ghica, în Propăşirea p. 10.

și de alte lucrărĭ, nu a avutŭ *răbdare* sĕ cetéscă întrégă mea broșură, deși nu se compune decâtŭ din 18 foi, s'a grăbitŭ a lua espresiunĭ isolate, ca de esemplu: defectulŭ *nerăbdărei* citatŭ de mine, *etatea obligătóre* propusă de mine și într'unŭ stilŭ fórte liberŭ a trasŭ conclusiunea, că autorulŭ este lipsitŭ de cele mai elementare cunoscințe pedagogice când propune unŭ astfelŭ de sistemŭ, decĭ sistemulŭ se respinge cu tóte că nu dice d-sa totŭ ce ar trebui sĕ fie disŭ, căcĭ termină cu cuvintele, că s'ar pute încă multe dice asupra lucrării mele.

Sĕ-mĭ dea voe d-lŭ D. care n'are, sĕ vede, curagiulŭ ideilorŭ ce susține, și pentru aceea se ascunde sub anonimulŭ D., sĕ'i spunŭ unŭ lucru. Décă are broșura mea, sĕ facă bunĕtate s'o cetéscă tótă și décă se póte și mai de multe orĭ și apoi fără nicĭ o patimă și cu mai multŭ calmŭ sĕ-mĭ judece lucrarea și sĕ o completeze décă póte în părțile unde crede d-sa, că este necesitate, și cu argumente seriόse sĕ dovedéscă totŭ ce va dice.

Sĕ nu'mĭ spună d-sa, că nu cunoscŭ pe Românĭ, căcĭ și eu sunt Românŭ, dér pentru că-i iubescŭ le spunŭ defectele. Ce înțelesŭ o fi vrutŭ sĕ dea d-lui cuvêntului *nerăbdătorŭ* nu șciu, dér eu i-am datŭ acestŭ înțelesŭ, *că nu avemŭ pacienta de a studia*, pe care chiar d-lui, arată destulŭ de lămuritŭ că n'o posede, cu tóte acestea nu se sfieșce a spune, că cum se póte sĕ nu șciu eu că Românulŭ este celŭ mai răbdătorŭ. Acea răbdare de care vorbesce d-lŭ D. se chiamă *îndărătnicia*, ér nu răbdare. De altminterĭ d-sa, décă era mai atentŭ la cetirea broșurei mele, ar fi trebuitŭ sĕ observe, că eu vorbescŭ mai multŭ despre Românii din România și despre sistemulŭ de învĕțămêntŭ de acolo.

Intru câtŭ s'atinge de etatea *obligatóre*, deórece este ceva nou, d-lŭ D. sĕ fie așa de bunŭ și sĕ'mĭ dovedéscă, unde dicŭ eu, că Românulŭ e incapabilŭ până la acea etate, ce o propunŭ, de a căpăta instrucțiune? Ér décă nu va găsi, sĕ fie bunŭ sĕ nu inventeze d-lui lucrurĭ carĭ sĕ mĕ asupréscă pe mine.

Eu voiu fi gata și capabilŭ a dovedi pentru ce am disŭ nu numai fiăcare idee din lucrarea mea, dér chiar fiăcare cuvêntŭ, căcĭ mĭ-am studiatŭ bine tema și apoi am dat'o cunoscinței generale.

Domnii, carĭ dorescŭ sĕ cunóscă adevĕrulŭ, suntŭ rugațĭ sĕ'șĭ procure broșura în cestiune, care costă destulŭ de puținŭ ca s'o pótă procura orĭ cine. In Brașovŭ se află la librăria d-lui N. I. Ciurcu.

Carpen.

*

In tipografia „Aurora" din Gherla a eșitŭ de sub tiparŭ: **Omiliile celui dintru sfinţĭ Părintelui nostru Ioanŭ Gură-de-aurŭ la epistolele Sântului Apostolŭ Paulŭ cătră Titŭ și Filemonŭ.** Traduse din textulŭ originalŭ. Edițiа Migne, cu ajutorulŭ traducerei latine a aceleiașĭ edițiĭ și cu ajutorulŭ traducerii germane de Wimmer, ediția Kempten 1883. Lucrată în românesce de *Constantinŭ Morariu*, cooperatorŭ la biserica S. Paraschive din Cernăuțĭ. Formatŭ 8⁰ de 126 pag. Traducerea de față este aprobată de Consistorulŭ gr. or. alŭ Bucovinei. Prețulŭ unui esemplarŭ 60 cr.

O întîmpinare.

Bucurescĭ, 10 Iulie 1888.

Domnule Redactorŭ!

Bine-voițĭ, vĕ rogămŭ, a însera în Stimabilulŭ Dv. diarŭ următórea întimpinare, pentru care vĕ mulțumimŭ prin anticipațiune. Primițĭ D-le Redactorŭ ș. c. l.

Domnule Redactorŭ!

Am vĕdutŭ cu satisfacțiune, că D-nu Ciurcu, fostŭ proprietar alŭ diarului „L'Indépendance Romaine", a adresatŭ din Parisŭ la mai multe diare din țéră unŭ apelŭ cătră industriașii românĭ ca sĕ participe la Exposițiunea Universală din Parisŭ la 1889.

Nu ne-amŭ îndoitŭ nicĭ-o-dată de patriotismulŭ nimenui; mai alesŭ nu de alŭ D-lui Ciurcu. Insĕ credemŭ că D-sa era datorŭ se scie, că Cooperatorii din România, carĭ suntŭ adĭ peste 5000, lucréză de mulțĭ anĭ la propășirea industriei nóstre, și că prin mai multe exposițiunĭ din inițiativă propriă au doveditŭ, că ei potŭ ceva în acéstă țéră chiar când lucréză numai cu propriele lorŭ forțe.

Ast-felŭ bună-óră la ultima nóstră exposițiune din Craiova dela 1887, Președintele nostru fondatorŭ a învitatŭ în adinsŭ și a primitŭ sĕ participe la lupta nóstră pacifică pe industriașii din mai multe state a le Europei.

Principalii fabricanțĭ din Francia, Englitera, Rusia, Austro-Ungaria și chiar din Italia au trimisŭ producțiunile lorŭ la Exposițiunea nóstră, modestă într'adevĕrŭ, dér însĕ una din cele mai însemnate ce s'a organisatŭ până acum în țéra nóstră.

Pentru ce D-nu Butculescu, Președintele nostru și alŭ Exposițiunei, dat'a voe industriașilorŭ streinĭ ca sĕ participe la ea? Tocmai ca încercare, ca sĕ pótă aprеția, décă produsele nóstre suntŭ în stare de a lupta cu similarele strĕine.

Pe la finea acestei exposițiunĭ, adecă la 26 Octomvrie 1887, printr'unŭ discursŭ finalŭ, D-sa făcu o dare de sémă a produselorŭ expuse, și ne asigură, că putemŭ participa la Exposiția Universală din Parisŭ.

Décă relevămŭ acésta o facemŭ numai ca sĕ șcie D-nu Ciurcu, că noi Cooperatorii ne pregătimŭ de atuncĭ pentru viitórea luptă industrială la care vomŭ contribui cu patriotismulŭ și cu munca nóstră, precum amŭ făcutŭ și până acum de atâția anĭ.

Mai adăogămŭ la acésta, că guvernul Francesŭ nĭ-a acordatŭ *gratisŭ* loculŭ ce vomŭ ocupa la Exposițiunea din Parisŭ, precum și o reducere de 50% pentru transportulŭ produselorŭ nóstre pe vapórele și căile ferate francese.

Guvernulŭ nostru, care a acordatŭ până acum totŭ-d'auna înlesnirĭ, ne va da și de astă-dată, credemŭ, sprijinulŭ sĕu în opera nóstră de acțiune privată.

Peste curêndŭ Președintele nostru, care singurŭ este în dreptŭ a trata de interesele nóstre la acéstă Exposițiune, va publica lista Comisiunei, care va servi de patrónă și de juriu alŭ nostru.

Comitetulŭ Societăţii Cooperatorilorŭ Români.

PETRECERE.

Duminecă, în 12 Augustŭ n. c., se va arangia o petrecere cu jocŭ în localitățile școlei românescĭ din Velcheriulŭ de Câmpiă.

Venitulŭ este destinatŭ parte în favorulŭ școlei românescĭ gr. cat. de acolo, parte în favorulŭ școlei civile superióre de fetițe din Sibiiu. Intrarea: de persónă 1 fl., de familiă 2 fl.

Inceputulŭ la 2 óre d. a. Mâncările se lasă în grija participanțilorŭ. Oferte marinimóse se primescŭ cu mulțămită și se vorŭ chita pe cale publică.

Convocare.

Adunarea generală a despărțĕmêntului XII. alŭ „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ" se va ține, conformŭ statutelorŭ și regulamentului aceleia, în 26 Augustŭ a. c. st. n. în comuna *Ileanda mare*, la care se învită cu onóre toțĭ membrii Asociațiunei din despărțĕmêntŭ și alțĭ iubitorĭ ai culturei și literaturei poporului românŭ spre participare câtŭ de numĕrósă.

Direcțiunea despărțĕmêntului XII. al „Asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului românŭ".

Deșiu, la 24 Iulie 1888.

Aug. Munteanu, directorŭ. **Petru Mureșianu**, secretarŭ.

DIVERSE.

O locomotivă furată. Pe câtŭ de neauditŭ, pe atâtŭ de curiosŭ acestŭ lucru; trebue ca sĕ fie cineva Americanŭ și sĕ aibă o asemenea îndrăsnélă. Cincĭ hoțĭ mascațĭ au furatŭ acum de curêndŭ o locomotivă de drumŭ de fierŭ din Burlington, în gara Denver (Misuri) și au dus'o la șése-spre-dece mile distanță până la o mică stațiune numită Derby. Se presupune, că autorii acestui furtŭ, totŭ atâtŭ de straniu pe câtŭ și de îndrăsnețŭ, aveau de scopŭ ca sĕ se servéscă de locomotivă ca de unŭ obstaculŭ, pentru ca sĕ facă sĕ deraieze unŭ trenŭ de călĕtorĭ ș'apoi sĕ-lŭ jefuiască. Mecaniculŭ, numitŭ Iosef Hamm, era la postulŭ sĕu pe locomotivă, între orele un-spre-dece și miedulŭ nopței, în gara de Denver, ocupatŭ cu manevrarea pe linii, când hoții mascațĭ și înarmațĭ cu revolvere marĭ săriră pe mașină și-i dise sĕ scobóre. Hamm era atâtŭ de zăpăcitŭ încâtŭ asculta fără sĕ scie ce face, și hoții porniră mașina cu tótă iuțéla ei în direcțiunea gărei Derby. In momentulŭ acela nu se aflau în gară decâtŭ patru împiegațĭ, între carĭ se numĕra și Hamm. Acesta, desmeticitŭ îndată, a ghîcitŭ scopulŭ hoților și a organisatŭ în grabă unŭ trenŭ specialŭ pentru a'i urmări dimpreună cu ceilalțĭ trei funcționarĭ. Trenulŭ n'a întârdiatŭ d'a ajunge pe hoțĭ, carĭ vĕdêndu-se urmărițĭ au săritŭ de pe mașină și au fugitŭ peste câmpii. Locomotiva furată a fostŭ dusă atuncĭ înapoi.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 22 Iulie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.70	Vênd.	8.74
Argintŭ românescŭ .	„	8.68	„	8.70
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.88	„	9.92
Lire turcescĭ . . .	„	11.20	„	11.24
Imperialĭ	„	10.20	„	10.24
Galbinĭ	„	5.88	„	5.91
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	117.—	„	118.
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			
Bonurĭ croato-slavone		104.—		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 25 Iulie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	102.10
Renta de hârtiă 5%	90.30
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	151.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	115.25
Bonurĭ rurale ungare	105.30
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.80
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.90
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.70
Bonurĭ rurale transilvane	104.40
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.89
Napoleon-d'orĭ	$9.86^1/_2$
Mărcĭ 100 împ. germane	61.02
Londra 10 Livres sterlinge	124.65
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.60
Renta de hârtiă austriacă	81.15
Renta de argintŭ austriacă	82.35
Renta de aurŭ austriacă	112.40
Losurĭ din 1860	139.80
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	872.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	305.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	308.60

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

---

pe calea trasă de dênșii două decĭ și doi de anĭ neîntrerupțĭ. Mulțĭ din ei nu mai suntŭ. Câțĭ-va încă mai trăimŭ. Mâne nu vomŭ mai fi nicĭ noi; dér opera rĕmâne și va fi dusă, de sigurŭ, înainte de brațe nouĕ și tinere, spre cultivarea sĕtenului românŭ. Căcĭ, civilisațiunea unui poporŭ trebuie începută dela temeliă, dela *talpa casei.* Civilisațiunea națiunii nu se mĕsóră prin lucsŭ, ci prin întocmire de asociațiunĭ alŭ cărorŭ țelŭ este *îmbunĕtățirea stărei omului.* D. Neugebaur, în băgările de sémă ce a făcutŭ Regulamentului învĕțăturilorŭ publice din Moldova la 1844, criticândŭ spiritulŭ de imitațiune și dorința ce au damele nóstre de a se asĕmĕna cu damele cele marĭ ale Engliterei, Franciei și Germaniei, le spune: că o damă dintr'aceste locurĭ se mândreșce mai multŭ cu titlulŭ de membră a unei societățĭ de învĕțătură publică, decât cu o caléscă frumósă de modă séu o rochiă eșită din fabricele Lionului.

Décă Neugebaur ar fi astădĭ între noi, de sigurŭ că elŭ ar reduce multŭ din critica sa, vĕdêndŭ dame printre societarele nóstre; vĕdêndŭ dame printre donatorii noștri și încă dame din cele mai marĭ și generóse; ar reduce-o, dicŭ, critica-sa și ar îndrepta-o asupra *secsului forte* carele, relativŭ, face încă fórte puținŭ pentru scóla și întinderea spiritului de asociațiunĭ. Sciu că nu-i regulă fără escepțiune, probă binefăcĕtorii acestei societățĭ. Dér totușĭ, nu trebue sĕ ne scape din vedere unŭ singurŭ momentŭ două din cele mai concluante esemple: Germania și America. Starea de râvnitŭ în care se află aceste două State, astădĭ o datorescŭ în totalŭ la trei lucrurĭ séu instituțiunĭ. Puterea lorŭ ca Națiunĭ și influența lorŭ o datorescŭ scólei asociațiunilorŭ și organisațiunei lorŭ ostășescĭ.

Dómnelorŭ și Domnilorŭ!

Propășirea ce s'a realisatŭ în mersulŭ acestei societățĭ, prin concursulŭ agențilorŭ ce încă dela începutŭ m'am grăbitŭ a-i indica, este fórte edifiantŭ și încuragiatorŭ. Dér bucuria solemnităței de astădĭ, când încoronămŭ fructulŭ ostenelelorŭ corpului nostru profesoralŭ și alŭ studenților noștri, bucuria nóstră este multŭ împuținată prin lipsa dintre noi, ca societarŭ și vice-președinte alŭ comitetului, a lui Iorgu Crețeanu, unulŭ din cei mai nobilĭ și bunĭ Românĭ, unul din cei mai simpaticĭ poețĭ românĭ, unul din cei mai neobosițĭ protectorĭ și binefăcĕtorĭ ai societăței; unulŭ din cei mai integri magistrațĭ. An, nu mai departe, era la loculŭ acesta, ce stă golŭ până astădĭ.... și era stâlpŭ neclintitŭ alŭ îndatorirei ce'șĭ luase împreună cu noi la 1866... Mórtea ne'ndurată a răpitŭ țérei, familiei și societăței nóstre pe acestŭ bărbatŭ care cu greu va fi înlocuitŭ pretutindenĭ.

Și acuma întorcêndu-mĕ cătră scolarii premiațĭ și acei ce suntŭ în punctulŭ d'a părăsi băncile scólei, le dicŭ în numele comitetului și alŭ societăței: Scițĭ sacrificiile ce societatea acésta a făcutŭ pentru voi. Scițĭ principiile cele mântuitóre românescĭ și sănĕtóse, pe carĭ vi le-au însuflatŭ profesorii voștri, acești bărbațĭ plinĭ de merite, viĕță și abnegațiune, carĭ, *nu pentru o șubredă remunerațiune băneascŭ*, au pusŭ de anĭ și anĭ șciința lorŭ în serviciulŭ societăței, — ci pentru că sunt mărinimoșĭ, desinteresațĭ, iubitorĭ de cultură și apostolĭ ai luminărei neamului lorŭ românescŭ. Ei bine, mergêndŭ în satele vóstre, inițiațĭ, de venițĭ între consătenii voștri apostolĭ ai păcei, liniștei și luminărei. Șcițĭ care este ținta nobilă și mare a celorŭ ce sunt fundatorii acestei societățĭ. Silițĭ-vĕ a o ajunge, în marginile puterei și competinței vóstre. De ațĭ uitat'o trecețĭ în camera de consiliu și acolo o vețĭ afla scrisă pe pergamentulŭ de fundațiune. Décă eșițĭ de aicĭ, nu rupețĭ orĭ ce legăturĭ cu societatea mumă și învĕțătorii voștri, după cum nu o rupe copilulŭ cu muma și tatălŭ sĕu. Aducețĭ-vĕ aminte că décă părinții voștri fisicĭ v'au datŭ esistența materială, școla și profesorii voștri v'au datŭ esistența morală. Unii v'au datŭ corpulŭ, alții ochii, lumina sufletéscă, fără care nu ațĭ ave astădĭ decâtŭ o viĕță animală.

Décă născĕtorilorŭ voștri datorațĭ lutulŭ pe care avețĭ a'lŭ hrăni trupesce, societatea acésta și învĕțătorii voștri v'au arĕtatŭ cerulŭ luminatŭ, sfera aceea plină cu totŭ felulŭ de cunoscințe, din care are a se adăpa sufletulŭ vostru spre binele consătenilorŭ voștri. Criminalĭ vețĭ fi dér voi și toțĭ ceilalțĭ elevĭ ai noștri, carĭ vorŭ compromite numele celŭ bunŭ și reputația cea bine stabilită a societăței. Și din contră, vețĭ bine merita dela societate și consătenii voștri, *décă vețĭ merge pe calea studiosă, pacĭnică și românéscă, care v'a tras'o școla din care plecațĭ încununațĭ astădĭ.* Suferințele aceluia, care eșindŭ din calea dréptă s'a compromisŭ pre sine, școla și liniscea comunei în care funcționa, sĕ vĕ fiă esemplu neperitorŭ în mintea vóstră.

Aceste suntŭ ultimele povățuirĭ ce vi le dă societatea în acéstă clipă solemnă, când eșițĭ de sub aripele părinteștĭ ale ei și intrațĭ pe marea vijelósă a vieței, pe care o sĕ întâlnițĭ multe furtunĭ și ispite. Ei bine! de acele nu vețĭ scăpa, décă nu vețĭ crede cu tăriă în acéstă trinitate: *Dumnedeu! România! Invĕțătura!*

Așa dér: Trăiéscă România! Trăiéscă cei ce luptă pentru învĕțătura poporului românŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonațĭ, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei." precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

„Administrațiunea Gaz. Trans"

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute dimineța.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute dimineța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amedĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amedĭ
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amedĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Reșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după amedĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amedĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ:* 4 óre dimineța.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre dimineța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Reșnovŭ-Zernescĭ-Branŭ* la Brașovu: 10 óre înainte de amedĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Brașovu: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre dimineça.
)e „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.